

BEZPEČNÁ CHEMOTERAPIE DOMA

Doporučení, jak se chovat,
pokud Vy nebo někdo
z Vašeho okolí podstupujete
protinádorovou léčbu.

Průvodce pro onkologické
pacienty a jejich rodiny.

OBSAH

- ① Základní informace
- ② Formy domácí léčby
 - perorálně podávaná chemoterapie
 - nitrožilní aplikace chemoterapie
- ③ Základní tělesné potřeby
- ④ Sex, těhotenství a mateřství
- ⑤ Likvidace uniklých tělních tekutin
- ⑥ Likvidace odpadu



Základní informace



→ Chemoterapie (cytotoxická léčiva, cytostatika) je léčba podávaná pacientům s nádorovým onemocněním. Cytotoxická léčiva zabíjí rakovinné buňky, ale mohou poškodit i buňky zdravé. Proto je třeba minimalizovat kontakt ostatních členů domácnosti s chemoterapií a tělními tekutinami pacientů.

Přestože dopady na zdraví ostatních členů domácnosti jsou minimální, je dobré dbát zvýšené opatrnosti při styku s těmito léčivy.

→ Malá množství cytotoxických léčiv se mohou nacházet i v tělních tekutinách pacientů, kteří chemoterapii podstupují. Tělními tekutinami jsou například moč, stolice, krev, zvratky, pot, sliny, mateřské mléko, vaginální sekret nebo sperma. V těchto tekutinách se mohou zbytky chemoterapie nacházet nejen během léčby, ale až 7 dní po jejím ukončení. Nejvyšší množství se však v těchto tekutinách vyskytuje v prvních dvou dnech po aplikaci léčiva.

Pacient s chemoterapií by měl dbát na osobní hygienu, zvláště důležité je časté mytí rukou.

→ Zvýšené opatrnosti je třeba dbát při manipulaci s chemoterapií a tělními tekutinami pacienta, běžný kontakt s dalšími osobami a domácími mazlíčky (objímání a doteky) je bezpečný.

→ Informace obsažené v tomto materiálu jsou obecné a nemusí se vztahovat na všechna léčiva. V případě konkrétních dotazů týkajících se bezpečnosti Vaší chemoterapie se prosím neváhejte zeptat svého lékaře.



Formy domácí léčby



PERORÁLNĚ PODÁVANÁ CHEMOTERAPIE

- Tento typ léčby zahrnuje tablety, kapsle nebo tekutiny. Tablety i kapsle polykejte vcelku, bez rozkousání, zapijte vodou. Užívejte je dle doporučení lékaře nebo farmaceuta.
- Pacient může léky vzít pinzetou, rukou (před a poté ruce umýt mýdlem) nebo může použít rukavice. Ostatní lidé by se měli kontaktu s chemoterapií vyhnout.
- Všechna cytotoxická léčiva je nutno doma uchovávat podle pokynů v příbalovém letáku, mimo dosah dětí a domácích mazlíčků a odděleně od ostatních léčiv v domácnosti.

NITROŽILNÍ APLIKACE CHEMOTERAPIE

přenosné infusory pro domácí aplikaci

- Některá cytostatika mohou být připravena do přenosných infusorů, se kterými pacienti odcházejí domů. Lékař a aplikující sestra Vám vysvětlí, jak toto zařízení funguje.



Základní tělesné potřeby



→ Všichni pacienti (i muži) by měli při použití toalety vždy sedět, aby se zabránilo rozstříknutí moči mimo toaletní mísu. Po použití toalety nejprve zavřete víko a poté spláchněte.

Pokud dojde k úniku tělesných tekutin mimo záchodovou mísu, zlikvidujte je podle pokynů popsanych níže.

→ Pokud používáte podložní mísu nebo jiné pomůcky pro záchyt tělesných odpadů, použijte jednorázové rukavice při vyprazdňování těchto nádob. Po použití tyto pomůcky opláchněte vodou. Alespoň jednou za den je umyjte mýdlem a vodou.

Sex, těhotenství a mateřství



→ Pokud jste i během protinádorové léčby sexuálně aktivní, vždy (při vaginálním, análním i orálním styku) používejte bariérové ochranné prostředky (kondom).

→ Během léčby a nějakou dobu po ní neplánujte těhotenství, chemoterapie může poškodit vyvíjející se plod. Plánování těhotenství po ukončení léčby konzultujte s lékařem.

→ Některá cytostatika se mohou dostat do mateřského mléka. O kojení během léčby se poraďte se svým lékařem.

→ Těhotné a kojící ženy i malé děti se mohou pohybovat v okolí pacientů podstupujících chemoterapii. Je však doporučeno se vyhnout kontaktu s léčivými a tělními tekutinami pacientů v prvních dnech po aplikaci chemoterapie.

Likvidace uniklých tělních tekutin



Při manipulaci s tělními tekutinami nebo i ložním prádlem vždy používejte jednorázové rukavice.

→ Při likvidaci uniklých tělních tekutin vysušte místo nejprve papírovými utěrkami/ubrousky. Poté je omyjte vodou s čistícím prostředkem, opláchněte vodou a osušte papírovými ubrousky. Odpad likvidujte podle návodu popsaném níže.

→ Pokud se pacient zvýšeně potí, doporučujeme první dny po aplikaci nosit oblečení s dlouhými rukávy a častější výměnu prádla.

→ Prádlo (osobní i lůžkové) perte prvních pár dnů po aplikaci chemoterapie odděleně od prádla ostatních členů domácnosti. Doporučujeme použít delší prací program.

→ Po dokončení úklidu si vždy umyjte ruce mýdlem.

→ Nádobí umývejte obvyklým způsobem, není třeba mýt odděleně.

Likvidace odpadu



→ Na úklid odpadu, který může obsahovat cytostatika vždy používejte jednorázové rukavice a po jejich sejmutí si umyjte ruce mýdlem.

Papírové ubrousky použité během úklidu vložte do záchodu, zavřete víko a spláchněte.

→ Ostatní odpad, který nelze spláchnout (papírové utěrky, rukavice, obaly od chemoterapie aj.) vložte do igelitového pytle a vyhoďte spolu s běžným komunálním odpadem.

→ Nespotřebovaná léčiva vraťte zpět do lékárny.

Informační a edukační centrum ve spolupráci
s Ústavní lékarnou a MUNI RECETOX

MUNI | RECETOX

Podpořeno z programového projektu
Ministerstva zdravotnictví České Republiky
č. NV18-09-00188;
<https://www.cytostatika.cz/>

Masarykův onkologický ústav
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno

V15/2022/1

Tyto materiály jsou autorským dílem Masarykova onkologického ústavu a jsou chráněny zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Rozmnožování, rozšiřování či jiné užívání těchto materiálů bez písemného souhlasu Masarykova onkologického ústavu je nepřipustné.
Copyright © 2022 MOÚ

